

METİN ÖZDAMARLAR'DAN

SINAVLA ÖĞRENCİ ALACAK ORTAÖĞRETİM KURUMLARINA İLİŞKİN MERKEZİ SINAV

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK

39 Kazanım 39 Soru
SORU TAHMİN KİTAPÇIĞI

15 Haziran 2025

Saat: 9.30

SINIF

8

Ders Adı	Soru Sayısı	Önerilen Sınav Süresi
T.c. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük	39	60

Adı ve Soyadı:

Bu soru tahmin kitapçığı, ülkemizin tüm 8. sınıf öğrencilerine sınavla öğrenci olacak ortaöğretim kurumları merkezi sınavında destek olmak ve fırsat eşitliğine katkı sunmak amacıyla hazırlanmıştır. Ticari olmamak kaydıyla dilediğiniz gibi çoğaltabilir, dijital kanallardan yollayabilir, ilgili platformlara yükleyebilirsiniz.

BAŞARILAR DİLERİM.

Metin ÖZDAMARLAR

Sınav formatı dikkate alınarak sorular kazanım sırasına göre verilmemiştir.

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK

METİN ÖZDAMARLAR'DAN SORU TAHMİN KİTAPÇIĞI

1. Bu testte 39 soru vardır.
2. Cevaplarınızı, cevap kâğıdına işaretleyiniz.

1. Ölümü bir uyku, rahat bir uyku gibi arayarak sabahı ettik. İlk vapurun en görünmez köşesine sığınarak, iki büklüm köprüye indik. Bütün Türkleri, yas içinde bulacağımı sanıyordum. Bizimkiler utançlarından evlerinde mi kalmışlardı? Bu gülüşler, bu çırpınışlar, bu el sıkışlar ne idi? Meğer bütün karargâhı ile Yunan Başkomutanı Trikupis esir olmuş. Size, kalbin ne kadar dayanıklı bir maddeden yapılmış olduğunu yukarıda söylemeseydim, burada söyledim. Bir çocuk gibi sıçramaya başladım. Habere, havadise, telgrafa koşuyorum. Yunan ordusunu yok etmişiz ve İzmir'e iniyormuşuz. Ben, ömrümde hiçbir edebiyat eserinde, ordulara ilk hedeflerinin Akdeniz olduğunu bildiren günlük emri okurken duyduğum zevki duymadım. Bu, bütün heyecanların üstünde bir heyecan veren, bütün şiirlerin üstünde bir şiirdi. Ne olmuşuk, biliyor musunuz? Kurtulmuşuk.

Falih Rıfkı Atay, *Çankaya*, s. 390-391

Verilen metin, Millî Mücadele Dönemi'nin hangi alandaki gelişmelerinin edebiyat ürünlerine yansımalarına kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Askerî B) Ekonomik C) Kültürel D) Siyasi

2. Mustafa Kemal'in doğup büyüdüğü ve günümüzde Yunanistan'ın sınırları içerisinde kalan Selanik, Makedonya'nın sosyal, siyasi, ekonomik ve kültürel açıdan en gelişmiş şehriydi. Hem bir liman kenti olması hem de demir yolu ile ulaşımının olması, Selanik'i önemli bir ticaret merkezi hâline getirmişti. Nüfusunun çoğunluğu Türk olan Selanik'te; Yunan, Ermeni, Bulgar, Yahudi gibi çeşitli din, mezhep ve milletlerden insanlar bir arada yaşamaktaydı. Bu etnik ve kültürel zenginlikle birlikte şehirde farklı kültürlerin yan yana yaşama ortamı sağlanmıştı. Bu sayede Mustafa Kemal yeni düşüncelere karşı açık olan bir ortamda yetişti.

Selanik'in verilen özelliklerinin Mustafa Kemal'e aşağıdakilerden hangisinde kazanım sağlaması beklenemez?

- A) Farklı fikirlere açık olmasında
B) Kendini geliştirmesinde
C) Çok iyi bir eğitim almasında
D) Yenilikçi olmasında

3. Mustafa Kemal, Manastır İdadisindeyken "Vatan ve Hürriyet" şairi olarak bilinen Namık Kemal'in eserleriyle tanışmış ve her fırsatta arkadaşlarıyla gizlice şairin eserlerini okumuşlardır. Şiirlerini ezbere bildiği Namık Kemal'den "Türk ulusunun yüzyıllardan beri beklediği ses" olarak bahsetmiştir. Mustafa Kemal, Tevfik Fikret için: "Ben inkılap ruhunu ondan aldım." diye söz etmiştir. Yine milliyetçiliğinin önemli temsilcisi olarak gördüğü "Millî Şair" diye de tanınan Mehmet Emin Yurdakul, en sevdiği şairler arasında yer almaktaydı.

Metinde verilen yazar ve şairlerin Mustafa Kemal'in hangisinde etkisi olduğu söylenemez?

- A) Yenilikçi bir yapıya sahip olmasında
B) Vatanseverlik duygusu kazanmasında
C) Fikir hayatının zenginleşmesinde
D) Askerî deneyim elde etmesinde

4.

İtilaf Devletleri		İttifak Devletleri
Savaş Başlamadan Önce	İngiltere, Fransa, Rusya	Almanya, İtalya Avusturya-Macaristan
Savaş Başladıktan Sonra	İngiltere, Fransa, Rusya, İtalya, Sırbistan, ABD, Romanya, Japonya, Yunanistan	Almanya, Avusturya-Macaristan, Osmanlı, Bulgaristan

Görsel incelendiğinde I. Dünya Savaşı için,

- I. Ülkeler arasında farklı bloklar oluşturulduğu
- II. Savaşın siyasi ve ekonomik nedenlerle çıktığı
- III. Savaş başladıktan sonra savaşa katılanlar olduğu
- IV. Savaşta taraf değiştiren devletlerin bulunduğu

hangileri söylenebilir?

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve III D) I, III ve IV

5.

Osmanlı Devleti, uzun süren savaşlar, yaşanan toprak kayıplarıyla olumsuz etkilendi. 19. yüzyılda mali sıkıntıları giderek arttı. Bunun üzerine Avrupalı devletlerden borç alındı. Borçlar ödenemediği gibi faizleri arttı. Osmanlı Devleti, aldığı borçların faizini bile ödeyemeyince iflas ettiğini açıkladı. 20 Aralık 1881'de alacaklı olan devletler Düyun-ı Umûmiye İdaresini (Genel Borçlar İdaresi) kurdular. Bu idarenin kurulmasıyla Osmanlı maliyesi alacaklı devletlerin denetimi altına girdi.

Verilen bilgiler değerlendirildiğinde Osmanlı Devleti'nin hangi alanda bağımsızlığını kaybettiği söylenebilir?

- A) Ekonomik B) Askerî C) Kültürel D) Hukukî

6.

İtalya'nın Trablusgarp'a saldırdığı sıralarda Fransız aydın Pierre Loti şu satırları yazmıştır:

Avrupalının gözündə bütün dünya Müslümanları, avlanması suç olmayan bir av sayılıyor... Afrika'da bu yamyam av, ağır bir esaret altında inleyen Mısır'dan geçerek Kuzey Afrika'ya kadar hemen hemen tamamlanmış gibidir. Geriye sadece Türkiye kalıyor. Fakat bu millet kendini öyle kolayca çiğnetmiyor. Çocuklarını kemirmekten geri kalmayan yenileşme hastalığına rağmen hâlâ o korkulu savaşçı niteliğini koruyor. Türkiye, kahraman ve övülmeye değer ordusuyla kendini kanının son damlasına kadar savunacaktır.

Verilen metin değerlendirildiğinde aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Avrupalılar Türk-İslam dünyasını sömürgeleştirmeye çalışmıştır.
- B) Türklerin topraklarını kahramanca savunacağı düşünülmüştür.
- C) Türk toprakları kolay bir şekilde direniş olmadan işgal edilmiştir.
- D) Türk ordusu övgüye değer bir yapıya sahip olmuştur.

7. Kuvayımillîye birlikleri, vatanseverlerin işgal kuvvetlerine ve azınlık çetelerine karşı ülkenin değişik yerlerinde oluşturdukları bu direniş birlikleri, yani yerel halk kahramanlarının liderliğinde, gönüllülük esasına göre oluşmuştu. Genel bir komutanlıkları yoktu, her birlik kendini yönetiyordu. Her türlü ihtiyaçlarını da bölgelerindeki halktan temin ediyorlardı. Özellikle Ege Bölgesi'nde, Karadeniz'de ve Güney Cephesi'nde; Ethem, Demirci Mehmet Efe, Yörük Ali Efe, Şahin Bey, Kara Fatma ve İpsiz Recep isimleri öne çıkan yerel halk kahramanlarıdır .

Verilen bilgiler değerlendirildiğinde Kuvayımillîye birlikleri için,

- I. Belli bir merkezden yönetilmemişlerdir.
- II. İhtiyaçları Millî Savunma Bakanlığına karşılanmıştır.
- III. Bölgesel nitelikli olarak kurulmuşlardır.
- IV. Vatanseverlik duygusu ile oluşturulmuşlardır.

hangileri söylenebilir?

- A) I ve III B) I, II ve III C) II ve IV D) I, III ve IV

8. Maarif Kongresi, Ankara'da 16 Temmuz 1921'de açılmıştır. Batı Cephesi'nde Yunanlarla savaş sürmesine rağmen Mustafa Kemal'in de katıldığı kongreye, Ankara'ya yakın olan merkezlerin tamamı ile uzak olan merkezlerin bazılarında öğretmenler katılmıştır. Savaş nedeni ile kongrenin ertelenmesine rağmen Mustafa Kemal Paşa bu önerileri geri çevirmiştir.

Metinden hangisine verilen öneme ulaşılabilir?

- A) Eğitime B) Sanata C) Ekonomiye D) Orduya

9. Mondros Ateşkes Antlaşması'nın ardından başlayan işgallere karşı halkın büyük bir çoğunluğu, İstanbul Hükûmeti'nin tepkisiz kalması nedeniyle kendiliğinden örgütlenmeye başladı. Halk, işgal güçleri karşısında bulundukları bölgeleri korumak için direniş cemiyetleri kurdu, miting ve protestolarla işgallerin haksızlığını tüm dünyaya duyurmaya çalıştı. Daha sonra Kuvayımillîye'yi oluşturan halk işgalci güçlere karşı silahlı mücadeleye geçerek yaşadıkları toprakları korumaya çalıştı.

Verilen bilgiler değerlendirildiğinde halkın Mondros'a karşı tepkisi aşağıdakilerden hangisi kapsamında değerlendirilemez?

- A) Bağımsızlık B) Teslimiyetçilik
C) Milliyetçilik D) Vatanseverlik

10. "Anafartalar Kahramanı" olarak tanınan Mustafa Kemal'in Çanakkale Cephesi'ndeki başarısı sonrası dönemin gazete ve dergilerinde resimleri çıkmış, başarıları yayınlanmış, kendisi herkes tarafından bilinip tanınmıştır.

Bu durumun aşağıdakilerden hangisini kolaylaştırması beklenir?

- A) Millî Mücadelenin önderi olarak kabul edilmesini
B) Toplumu dönüştüren inkılaplar gerçekleştirilmesini
C) Diplomasi alanında önemli bir tecrübe edinmesini
D) Ülkenin farklı coğrafyalarında eğitim görmesini

11. Maraş'ı işgal eden Fransızların, Ermeni azınlığı ile iş birliği yaparak burayı sömürge haline getirme çabaları Maraşlıları harekete geçirdi. Maraş kalesinde asılı Türk bayrağının indirilerek yerine Fransız bayrağının çekilmesi üzerine Ulucamii İmamı Rıdvan Hoca "Kalelerinde hür bayrağı dalgalanmayan, esir bir memlekette cuma namazı kılınmaz." diyerek halkı coşturarak mücadelenin fitilini ateşlemiştir.

Rıdvan Hoca'nın konuşmasına göre Maraş halkının harekete geçmesinde aşağıdakilerden hangisinin etkisi olduğu söylenemez?

- A) Uzlaşmacılığın B) Bağımsızlığın C) Milliyetçiliğin D) Vatanseverliğin

12. "Oh ne ala! Onu kabul edeceğiz ve rahata kavuşacağız! Bu ne gaflet, ne körlük ve hatta ne budalalık. İstanbul'un önde gelen adamları da bu düşüncede. İçlerinden biri çıkıp da 'Ya bağımsızlık ya ölüm!' di-yemiyor.

Mustafa Kemal verilen ifadesinde aşağıdakiler-den hangisine karşı çıkmıştır?

- A) Manda ve himayeye
B) Ülke bütünlüğüne
C) İstiklale
D) Milli egemenliğe

14. Büyük Millet Meclisi (BMM), açılmasından altı gün sonra Vatana İhanet Kanunu'nu (Hıyanet-i Vataniye Kanunu) çıkardı (29 Nisan 1920). Bu kanuna göre; Meclis'in kararlarına karşı gelenlerin, düşmana hizmet eden ve bozgunculuk yapanların idamla ceza-landırılması kabul edildi.

Verilen bilgiler değerlendirildiğinde BMM'nin Hı-yanet-i Vataniye Kanunu ile aşağıdakilerden han-gisini amaçladığı söylenemez?

- A) Otoritesini sağlama
B) Saltanatı kaldırma
C) Varlığını sürdürme
D) Asayışı sağlama

13. 23 Nisan 1920'de açılan Büyük Millet Meclis "kurucu meclis" olarak kabul edilir.

BMM'nin "kurucu meclis" olarak nitelendirilmesin-de,

- I. Yeni bir anayasa kabul etmesi
II. Yeni bir devletin oluşturulmasını sağlaması
III. Üyelerinin halk tarafından seçilmesi

özelliklerinden hangilerinin etkili olduğu söyle-nebilir?

- A) Yalnız I B) I ve III
C) I ve II D) II ve III

15. Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşının ardından imzaladığı Sevr Antlaşması'nın yürürlüğe girebilme-si için meclis onayından geçmesi gerekiyordu. Fakat Mebusan Meclisi dağıtılmış olduğu için bu mümkün olmamıştı. Antlaşma padişah başkanlığında toplanan Saltanat Şurası tarafından onaylanmıştır.

Buna göre Sevr Antlaşması için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yasal dayanaktan yoksun olduğu
B) Hukukî geçerliliğinin bulunmadığı
C) Millî iradeye dayanmadığı
D) Eşit koşullarda imza edildiği

16. Atatürkçü milliyetçilik anlayışı kendi milletinin tarihini, kültürünü iyi bilmek; ondan güç alarak yeniyi, ileriye doğru koşmak demektir. Bu şekilde çağımızın bilim ve teknolojisine erişmeyi, çağdaş uygarlık düzeyinin üstüne yükselmeyi emreder.

Turhan Feyzioğlu, "Atatürk ve Milliyetçilik", *Atatürkçü Düşünce El Kitabı*, C 1, s. 66.

Verilen bilgiye göre milliyetçilik ilkesinin hangisi benimsemesi beklenemez?

- A) Milli birlik ve beraberlik B) Irkçılık C) Yenilikçilik D) Milli kimlik

17. I. İnönü Muharebesi, BMM'nin kurduğu düzenli ordunun Batı Cephesi'nde kazandığı ilk askerî zaferdir. Bu zaferin ardından Büyük Millet Meclisi'ne ve Türk ordusuna halkın güveni arttı. İsmet Bey'in rütbesi generalliğe yükseltildi. Teşkilat-ı Esasiye Kanunu'nun (1921 Anayasası) ve İstiklal Marşı kabul edildi. Londra Konferansı'nın toplanması, Türk-Afgan Dostluk Antlaşması ve Moskova Antlaşması'nın imzalanması I. İnönü Zaferi'nin diğer önemli sonuçlarıdır.

Verilen bilgilerde I. İnönü Savaşı'nın hangi olandaki sonuçlarına yer verilmemiştir?

- A) Hukuki B) Ekonomik C) Psikolojik D) Diplomatik

18. • Oluşturulacak komisyonlar halkın ve tüccarın elinde bulunan, askerin ihtiyaçlarına yarayacak malların yüzde kırkına, bedeli sonradan ödenmek üzere el koyacaktır.
- Halk, elindeki silah ve cephaneyi üç gün içinde komisyonlara verecektir.
- Her aile birer kat çamaşır, birer çift çorap ve çarık verecektir.

Tekâlif-i Millîye Emirlerinin verilen maddeleri incelendiğinde,

- I. Yardımların planlı şekilde toplanması amaçlanmıştır.
- II. Ordunun asker ihtiyacı büyük ölçüde karşılanmıştır.
- III. Askerlerin gereksinimleri giderilmeye çalışılmıştır.

hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II
C) I ve III D) I, II ve III.

19. Lozan Barış Antlaşması'nı ünlü İngiliz tarihçisi A. Toynbbee "Hemen hemen her konudaki Türk istekleri, Lozan'da Müttefikler tarafından kabul edilmiştir... Yenilmiş, parçalanmış bir ulusun, bu harabe içinden ayağa kalkması ve dünyanın en büyük ulusları ile, tam eşit koşullar içinde karşı karşıya gelmesi ve her isteğini kabul ettirmesi şaşılacak bir şeydi." diye değerlendirmiştir.

Lozan Antlaşması'nda yer alan,

- I. Doğu'nun Ermenilere verilmesi kesinlikle reddedilecektir.
- II. Ordu ile ilgili hiçbir sınırlandırma yapılmayacaktır.
- III. Kapitülasyonlar tamamen kaldırılacaktır.

kararlarından hangisi bu yorumu destekler niteliktedir?

- A) Yalnız II B) I ve II
C) II ve III D) I, II ve III.

20. 100 kilometrelik bir cephe üzerinde süren Sakarya Savaşı sırasında, Türk cephesi yer yer kırılmış, cephenin yönü kuzey-güney doğrultusundan, doğu-batı yönüne dönmüştü. Top sesleri Ankara'dan duyulur hâle geldiğinde Yunan süvari öncü birlikleri de Polatlı'ya kadar ilerlemişti Bunun üzerine Başkomutan Mustafa Kemal, orduya şu emri verdi: "Hattı müdafaa yoktur, sathı müdafaa vardır. O satıh, bütün vatandır. Vatanın her karış toprağı vatandaşın kanıyla ıslanmadıkça, terkedilemez..." Bu emir ve strateji gereği Türk mevzileri birçok noktada kırıldığı halde, her alan ısrarla savunuldu. Kaybedilen her hattın gerisinde yeni bir savunma hattı oluşturuldu. Düşmanın ilerleyişi yavaşladı ve durdu. 22 gün ve 22 gece devam eden savaş, 13 Eylül 1921'de Türk ordusunun zaferi ile sonuçlandı.

Verilen bilgi değerlendirildiğinde elde edilen zaferde hangisinin etkisi olduğu söylenemez?

- A) Topyekûn mücadelenin B) Alan savunmasının C) Karşı taarruzun D) Geri çekilmenin

21. Cumhuriyetin ilanından kısa bir süre sonra 3 Mart 1924'te TBMM, Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nu kabul etti. Bu kanuna göre Türkiye Cumhuriyeti'ndeki bütün okulların programlarının ve eğitim sisteminin düzenlenmesi Millî Eğitim Bakanlığına bırakıldı.

Verilen metin değerlendirildiğinde aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Yeni Türk harflerinin kabul edildiği
B) Eğitim-öğretimde birlik sağlandığı
C) İnsaların toplumda kolay tanınır hale geldiği
D) Laik bir toplum yapısının benimsendiği

22. • Boğazlar Komisyonu kaldırıldı.
• Türkiye'nin Boğazlarda asker bulundurması kabul edildi.
• Yabancı ticaret gemilerinin Boğazlar'dan geçişi serbest bırakıldı.
• Savaş gemilerinin geçişi için bazı sınırlamalar getirildi.

Montrö Boğazlar sözleşmesinin maddeleri değerlendirildiğinde,

- I. Türkiye'ye Boğazlarda tam egemenlik hakkı tanınmıştır.
II. Boğazların savunması Türkiye'ye bırakılmıştır.
III. Türkiye boğazlardan önemli gelir elde etmiştir.

hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve III
C) I ve II D) II ve III

23. 1 Haziran 1934'te Soyadı Kanunu kabul edildi. Kanuna göre herkes iki yıl içinde bir soyadı almak zorundaydı. Alınacak soyadları Türkçe olacaktı. Soyadları, ahlaka aykırı olmayacak ve sosyal eşitsizlik yaratacak vurgular içermeyecekti. Aynı yıl çıkarılan bir kanunla da ağa, hacı, hafız, hoca, molla, bey, beyefendi, hanım, hanımefendi, paşa, hazretleri gibi unvanların resmî kullanımı yasaklandı.

Metin değerlendirildiğinde,

- I. Resmî işlerde kargaşayı gidermek
II. Toplumsal hayatta eşitliği sağlamak
III. Millî kimlik kazandırmak

hangilerinin amaçlandığı söylenebilir?

- A) Yalnız II B) I ve II
C) II ve III D) I, II ve III.

24.

Maddeler	1921 Anayasası	1924 Anayasası
Madde1	Hakimiyet kayıtsız şartsız milletindir. İdare usulü halkın kaderini bizzat ve bilfiil idare etmesi esasına dayanır.	Türkiye Devleti bir cumhuriyettir.
Madde2	Yürütme gücü ve yasama yetkisi milletin yeğâne ve hakiki temsilcisi olan Büyük Millet Meclisinde toplanır.	Türkiye Devleti, cumhuriyetçi, miliyetçi, halkçı, devletçi, lâik ve inkılâpçıdır. Resmi dili Türkçedir. Başkenti Ankara'dır.
Madde3	Türkiye Devleti Büyük Millet Meclisi tarafından idare olunur ve hükümeti "Büyük Meclisi Hükümeti" ünvanını taşır.	Hakimiyet kayıtsız şartsız milletindir.

1921 ve 1924 Anayasalarının ilk üç maddesine bakarak yeni kurulan Türkiye Devleti'nin,

- I. Rejiminde
- II. Güçler birliği ilkesinde
- III. Egemenliğin kaynağında

hangilerinde değişiklik olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III.

25. Binlerce yıllık bir tarihin ve muhteşem bir medeniyetin de mirasçısı olan Türkiye, Asya ve Avrupa kıtaları arasında bir köprü konumundadır. Bu özelliğinin bir sonucu olarak Asya ve Avrupa ülkeleri arasındaki kara, deniz ve hava yolu ulaşımının büyük bölümü ülkemiz üzerinden yapılmaktadır. Ayrıca ülkemiz Karadeniz ve Akdeniz'i birbirine bağlayan su yollarına sahiptir. Tüm bunlar, ülkemize birçok fırsat sunduğu gibi ülkemizin bazı tehdit ve tehlikelere maruz kalmasına neden olmaktadır. Ülkemizin sahip olduğu maddi ve manevi değerler dış güçlerin sürekli dikkatini çekmiştir.

Verilen bilgiler değerlendirildiğinde Türkiye'nin dış tehditlere maruz kalmasında hangi özelliğinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Nüfusunun
- B) Jeopolitik konumunun
- C) Ordusunun
- D) Ekonomisinin

26. İzmir suikast girişiminden sonra Atatürk, "Ziya Hurşit'e, 'Seninle bunca arkadaşlık ettik. Hayatıma kastedecek kadar ileri gitmende sebep acaba neydi?' sorusunu yöneltmişti. Ziya Hurşit, başını eğmiş ama yanıt vermemişti. Gürcü Yusuf ise "Bana bomba atabilecek miydin?" sorusuna karşılık 'Seni gördükten sonra atmazdım.' demişti. Bunun üzerine Mustafa Kemal şunu açıklamıştı. Ben şahsen intikamdan hoşlanan bir adam değilim. İş mahkemeye aktarılmıştır. Bunun sonucunu beklemek lazımdır. Bu işe karışmaya hakkım yoktur."

Verilen metinden hareketle Atatürk için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Hukuka bağlı bir yapıda olduğu
- B) Milli egemenliğe önem verdiği
- C) İnsanların fikirlerine değer verdiği
- D) İnkılapların devamına karar verdiği

27. • Büyük Millet Meclisi açıldı.
- Saltanat kaldırıldı.
 - Cumhuriyet ilan edildi.
 - Çok partili siyasi hayata geçmek için çalışmalar yapıldı.

Yukarıda verilen gelişmelerin aşağıdakilerden hangisini sağlamaya yönelik olduğu söylenemez?

- A) Demokratikleşmeye
B) Millî iradeyi pekiştirmeye
C) Farklı görüşlerden yararlanmaya
D) Bağımsız ekonomiye

28. Yeni Türkiye Cumhuriyeti ekonomik alanda toparlanmaya çalışırken 1929'da, Amerika Birleşik Devletleri'nde başlayan ve bütün dünyayı saran "Dünya Ekonomik Bunalımı" Türkiye'yi de olumsuz etkiledi. Türkiye'nin dış ticareti genel olarak tarımsal ürün ve ham madde satımına bağlıydı. Ekonomik bunalım sonucu dünya çapında ham madde ve tarım ürünleri fiyatlarının düşmesi Türkiye'nin dış ticaretini olumsuz etkiledi. Türkiye bu darboğazdan kurtulmak için özel girişimin gücünün yetmediği pek çok sektör desteklendi ya da devlet tarafından kuruldu. Ayrıca planlı ekonomi anlayışı benimsendi.

Verilen bilgiler değerlendirildiğinde Türkiye, Dünya Ekonomik Bunalımı'ndan çıkmak için hangi ilkeyi benimsemiştir?

- A) Milliyetçilik
B) Laiklik
C) Devletçilik
D) Cumhuriyetçilik

Metin Özdamarlar

30. Atatürk Dönemi'nde ölüm oranını azaltmak, nüfusu artırmak, bulaşıcı hastalıklarla mücadele etmek için çalışmalar başlatıldı. Numune hastaneleri ve doğumevleri açıldı. 1928 yılında temel laboratuvar hizmetlerini yürütmek üzere Hıfzıssıhha Müessesesi kuruldu. 1930'da Umumi Hıfzıssıhha Kanunu çıkarıldı. Hıfzıssıhha Kanunu ile kolera, veba, tifo, tifüs, zehirlenme, çiçek, difteri, kızıl gibi hastalıkların ilgili birimlere bildirilme mecburiyeti getirildi. Bu tür salgın hastalıklar parasız tedavi edilmeye başlandı.

Metindeki verilenlerin devletin hangi temel görevi kapsamında yapıldığı söylenebilir?

- A) Eğitim
B) Sağlık
C) Ekonomi
D) Ulaşım

29. "Hürriyet ve istiklal benim karakterimdir..."
(Arı İnan, Düşünceleriyle Atatürk, s. 107.)

Verilen cümle Atatürk ilkelerinin dayandığı hangi temel esas ile ilişkilendirilebilir?

- A) Vatan ve millet sevgisi
B) Millî tarih bilinci
C) Bağımsızlık ve özgürlük
D) Millî egemenlik

31. • Saltanatın kaldırılması
• Cumhuriyetin ilanı
• Halifeliğin kaldırılması

Verilenler hangi alanda yapılan yeniliklere örnek verilebilir?

- A) Toplumsal
B) Hukukî
C) Siyasi
D) Ekonomik

32. 1 Eylül 1939'da II. Dünya Savaşı fiilen başladı. Türkiye tarafsız olduğunu duyurdu. Kasım 1942'de savaşın seyri değişmeye başladı. Savaşın kısa sürede bitirilmesi için Müttefikler, Balkanlar üzerinden Almanya'ya yeni bir cephe açmak istediler. Bunun için Türkiye'yi ikna etmeye çalıştılar. İsmet İnönü, Türk ordusunun asker ve malzeme yetersizliğini öne sürerek Türkiye'yi savaşa sokmak yerine zaman kazanmayı tercih etti. 1 Mart 1945'e kadar Almanya ve müttefiklerine savaş ilan edecek devletlerin de kurucu üyeliğe alınacağı açıklandı. Türkiye de bu gelişmeler üzerine 23 Şubat 1945'te Almanya'ya savaş ilan etti.

Verilen metin değerlendirildiğinde aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) II. Dünya Savaşı'nın Türkiye'ye sosyal ve ekonomik etkileri olmuştur.
- B) Savaşta yer almak isteyen Türkiye diplomatik faaliyet yürütmüştür.
- C) İtalya ve Almanya'nın yayılmacı politikalarına karşı ittifak yapılmıştır.
- D) Türkiye, II. Dünya Savaşı sürecinde denge politikası izlemiştir.

33. "Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklalini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir. Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur."

Gençliğe Hitabe'den alınan bölümde Mustafa Kemal'in gençlere yüklediği temel görev aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Seçtikleri alanda iyi bir eğitim almak
- B) Cumhuriyeti korumak ve sürdürmek
- C) Kendilerini her alanda sürekli geliştirmek
- D) Nitelikli bir meslek sahibi olmak

34. 1938 yılında Hatay Meselesi ile ilgili Türkiye lehine bir gelişme yaşanmamıştı. Bu süreçte Atatürk'ün hastalığı oldukça ilerlemiş ve kendisine dinlenmesi tavsiye edilmişti. Fransa, bu durumu bir fırsat olarak görüyordu. Atatürk'ün sağlığı hakkında olumsuz haberlerin çıktığı ve meselenin çözümsüz kaldığı Mayıs 1938'de Atatürk önce Mersin'e ve sonra da Adana'ya gelerek gerekirse Hatay'a Türk askerini göndereceğini ima etmişti. Bu süreç sonucunda Hatay önce bağımsız devlet oldu ardından anavatanına katıldı (1939).

Verilen metin değerlendirildiğinde aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Atatürk, Hatay'ı ülkemize katmak konusunda büyük özveri göstermiştir.
- B) Hatay sorunu Misakımilli'ye aykırı şekilde çözülmüştür.
- C) Lozan Barış Antlaşması'nda Hatay gündeme gelmemiştir.
- D) En son çözümlenen dış politika konusu Hatay'dır.

35. II. Dünya Savaşı'ndan sonra dünya genelinde demokrasi rüzgarları esmeye başladı. Türkiye'de bu rüzgâra kayıtsız kalamadı. Batılı demokratik ülkelerle yakın ilişkiler kurmak istedi. Diğer yandan savaş yıllarında Türkiye'nin ekonomik alanda yaşadığı sıkıntıları, mal darlığı, fiyat artışları ve yeni vergiler nedeniyle toplumsal hoşnutsuzluklar ortaya çıktı. Bunların bir sonucu olarak Türkiye'de 1946 yılında 10'dan fazla yeni siyasi parti kuruldu. Aynı yıl ilk kez birden çok partinin katıldığı seçim yapıldı (21 Temmuz 1946) ve böylece çok partili hayata geçildi.

Verilen metin değerlendirildiğinde aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Türkiye'de çok partili hayata geçişte iç ve dış gelişmeler etkili olmuştur.
- B) Ülkemizde çok partili hayata Atatürk Dönemi'nde geçilmiştir.
- C) Çok partili hayat için sadece iç dinamikler etkide bulunmuştur.
- D) II. Dünya Savaşı dünya genelinde demokrasiye geçilmesini zorlaştırmıştır.

36. Mustafa Kemal çok kitap okumakla beraber fırsat buldukça kitap da yazmıştır. Mustafa Kemal'in kaleme almış olduğu en önemli eseri Nutuk'tur. Nutuk, 1919'dan 1927'ye kadar geçen zamandaki gelişmeleri kapsamaktadır. Ayrıca Mustafa Kemal'in, askerlikle ilgili birikimlerini aktardığı; "Takımın Muharebe Talimi", "Cumalı Ordugâhı", "Taktik Tatbikat Gezisi", "Bölüğün Muharebe Eğitimi" ve "Subay ve Komutan ile Konuşmalar" eserleri de bulunmaktadır. Cumhuriyet döneminde de geometri eğitimini kolaylaştıran "Geometri" eseri de bulunmaktadır.

Verilen bilgilerden Atatürk'ün hangi kişilik özelliği çıkarılabilir?

- A) Örgütleyicilik B) Çok yönlülük C) Gerçekçilik D) İleri görüşlülük

37. "Millî sınırlarımız içinde, her şeyden önce kendi kuvvetimize dayanıp varlığımızı koruyarak millet ve memleketin gerçek mutluluğu ve kalkınmasına çalışma. Rastgele, bitmeyen emeller peşinde milleti uğraştırmamak, zarara uğratmama. Medeni dünyadan, medeni ve insanca muameleyi ve karşılıklı dostluğu beklemektir."

Atatürk'ün verilen sözü Türk dış politikasının temel politikalarından,

- I. Barışçılık
II. Bağımsızlık
III. Gerçekçilik

hangileriyle ilişkilendirilebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) I, II ve III.

38. • Osmanlı Devleti'nin Mondros Ateşkes Anlaşması'nı imzaladığı (30 Ekim 1918) tarihte düşman işgaline uğramamış yerler bir bütündür, bölünmez.
• Millî ve ekonomik gelişmemizi engelleyen siyasi, adli ve mali sınırlamalar kaldırılmalıdır.

Misakımillî'nin verilen maddeleri değerlendirildiğinde,

- I. Siyasi
II. Ekonomik
III. Kültürel

alanlarının hangilerindeki bağımsızlıktan ödün verilmeyeceği belirtilmiştir?

- A) Yalnız III B) I ve II
C) I ve III D) I, II ve III

39. Türkiye, II. Dünya Savaşı'na katılmamış olsa da savaşın olumsuz etkilerini yakından hissetti. Savaşın ortaya çıkardığı ağır şartların etkisiyle ülkemizde sanayi ve tarım üretiminde önemli düşüşler yaşanırken dış ticaretimiz de geriledi. Temel tüketim maddelerinin fiyatlarında ise büyük artışlar oldu. Bunun üzerine devlet karaborsayı ve haksız kazancı önlemek amacıyla ekonomik faaliyetleri kontrol altına aldı. Karne ile ekmek dağıtımına geçildi. Ayrıca yeni vergiler koyarak artan savunma giderlerini karşılamaya çalıştı.

Verilen bilgiler değerlendirildiğinde II. Dünya Savaşı'nın Türkiye'ye,

- I. Kültürel
II. Sosyal
III. Ekonomik

alanların hangilerinde etkisi olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II
C) II ve III D) I, II ve III

SINAVLA ÖĞRENCİ ALACAK ORTAÖĞRETİM KURUMLARINA İLİŞKİN MERKEZİ SINAV
METİN ÖZDAMARLAR'DAN
T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK SORU TAHMİN KİTAPÇIĞI
CEVAP ANAHTARI

1. A
2. C
3. D
4. D
5. A
6. C
7. D
8. A
9. B
10. A
11. A
12. A
13. C
14. B
15. D
16. B
17. B
18. C
19. D
20. D
21. B
22. C
23. D
24. A
25. B
26. A
27. D
28. C
29. C
30. B
31. C
32. D
33. B
34. A
35. A
36. B
37. D
38. B
39. C